

ÖRGÜTLÜ, BİRLEŞİK GÜÇ YENİLMEZ

Genel Başkan Behice Boran'ın 9 - 10 Temmuz'da Ankara'da düzenlenen 4. il temsilcileri toplantısı açış konuşmasının özetini aşağıda yayınlıyoruz.

Yine bir hükümet bunalımı dönemi içindeyiz. Hükümet bunalımları artık Türkiye'nin kronik hastalığı haline geldi. Hükümet bunalımı deyimi, yalnızca, hükümetlerin kurulamaması veya kurulmalarının zorluğuna ilişkin değil. Hükümetler kurulduktan sonra da bunalım sürüp gidiyor, çünkü oturmuş, istikrarlı hükümetler kurulamıyor. 1970'lerde Türkiye -hükümet e-demeyen hükümetler ülkesi- görüntüsünü vermektedir. O kadar ki, 12 Mart'ın balyozcu rejiminde dahi iki buçuk yılda dört hükümet geçti. Ve şuna da işaret etmek gerekir ki, -hükümet bunalımı- dönemi 1970'den önce başlamıştır.

-HÜKÜMET BUNALIMI-NIN NEDENLERİ TÜRKİYE KAPİTALİZMİNİN GELDİĞİ DARBOĞAZ VE SOSYAL SINIFLAR ARASI GÜÇ İLİŞKİLERİNDEKİ DEĞİŞİM VE GELİŞİMLERDİR.

Bu kadar uzun zamandan beri süregelen ve daha sonra da görünmeyen -hükümet bunalımı- olgusunun nedenleri partilerin ve parti liderlerinin -ülke çıkarlarını bir yana bırakıp dar parti çıkarlarıyla hareket ettikleri- gibi sözde izahlarla açıklığa kavuşturulamaz. Parti yönetim kadrolarının ve liderlerinin bir rolleri olmakla beraber sözü edilen bunalımın nedenleri daha derinlerde yatmaktadır. Bu nedenler Türkiye kapitalizminin gelip dayandığı dar boğaz ve ona ilişkin sorunlarla sosyal sınıflar arası güç ilişkilerindeki değişim ve gelişimlerdir.

Bu sorunlar ve gelişimler Partimize ait belgelerde ve Partili yazarların yazılarında

bir hayli işlendi, açıklandı. Burada, yalnızca hatırlatmak üzere, kısaca özetleyeyim. 1960'ların son yıllarında Türkiye kapitalizminin sanayileşmesi pazar, finansman ve döviz kaynakları üçlü dar boğazına saptı. Hafif sanayi ürünleri için iç pazar vardı, sınırlı ihtiyaç duyulan hızla ve büyük oranda genişletilemiyordu. Dış pazarlarda ise fiyat ve kalite bakımından rekabet etme gücü yoktu tüm teşviklere, desteklemelere rağmen sanayi ürünleri ihracatı artırılamıyordu. Döviz tasarrufu sağlama gereksinimi ikame sanayi olarak kurulan sanayi işletmeleri makine ve yedek parçalarını ve büyük ölçüde ham madde ve ara mallarını dışarıdan ithal ettikleri için ithalat azalmıyordu, artıyor ve döviz ihtiyacı hafiflemiyor, şiddetleniyordu. Geleneksel ihracat maddelerinde ise fişek gibi yükselen ithalatın döviz ihtiyacını karşılayacak bir ihracat artışı yer almıyordu. Tersine, son yıllarda toplam ihracat önce miktarca, sonra değerce de gerilemeler kaydedti. Bugün dış ticaret açığı 3.5 milyar dolara yaklaşan düzeye ulaştı. İşçi dövizleri ve turizm gelirleri bu açığı karşılayamadığından dış ödemeler dengesi de 1.5 milyar dolaylarında açık vermektedir.

Dış ticaret yıl yıl ardına, Türkiye ölçülerinde böyle astronomik açıklar vermeseydi bile Türkiye ekonomisinin döviz ve finansman kaynağı açığı olacaktı. Türkiye kapitalizminin gelişme hızı % 7 dolayındadır. Bunun önemli bir kısmı tarımda elverişli hava şartlarına bağlı ürün artışı olsa da, yine, sanayileşme, Türkiye'nin iç ve dış finansman kaynaklarını zorlayan, aşan bir orandadır.

Türkiye sanayisinin bugün geldiği noktada karşılaştığı bir sorun da şu: Tüketim sanayii, iç pazarı yeterince genişletememekten ve dış pazarlara açılmamaktan bir tıkanıklığa girmiştir. Hafif sanayiden ağır sanayie geçmek bir zorunluk olarak belir-

miştir. Bu doğrultuda bir yönelme büyük iç ve dış finansman kaynakları gerektirmektedir. Bu zorunluluk finansman dar boğazını daha da daraltmaktadır. İç tasarruflar yatırımların finansmanını karşılayacak ölçüde değildir ve geçen yıl bankalar mevduatında gerileme görülmüştür. Devlet bütçesi büyük açıklar vermektedir. MC hükümeti Merkez Bankası kaynaklarını sonuna kadar zorlamak, açık finansman yani para basma makinelerini işletmek yoluna gitmiştir. Basındaki haberlere göre haftada bir buçuk milyar lira dolayında, tedavüle para sürmüştür. Döviz ve dış kredi kaynaklarının kuruması karşısında, yine MC hükümeti, DÇM (Dövizce Çevrilebilir Mevduat) uygulamasına baş vurmuştur. Kısa vadeli ve yüksek faizli dış borç demek olan bu uygulama ile MC, durumu iki yıl idare etmiş, ama bu kaynak da tükemiş ve DÇM'lerin toplam 1 milyar doları aşan bölümünün ve faizlerinin içinde bulunduğumuz bu Temmuz ayında ödenmesi vadesi gelmiştir.

MC hükümeti yeterince dış kredi kaynaklarını bulamamıştır. Uluslararası finansman kuruluşları ve yabancı bankalar MC iktidarındaki Türkiye'ye borç vermeyi reddetmişlerdir, veya daha doğrusu, kredi vermeyi bir takım ekonomik -ve politik- şartların yerine getirilmesine bağlamışlardır. Kalkınma hızının düşürülmesi, çok yüksek oranda devalüasyon, kemerleri sıkma politikası başta gelen şartlardır. Bu ekonomik şartların ardında da, Kıbrıs sorununun çözülmemesi, ABD ile ilişkilerin onların isteklerine uygun düzenlenmesi gibi politik şartlar yatmaktadır.

Durum o raddeye gelmiştir ki, yeni yatırımlar ve başlanılmış yatırımların tamamlanışı yavaşlamıştır. İthalat için gerekli döviz transferleri yapılamamış, hatta dış ülkelerdeki devlet görevlileri vaktinde maaş-

(Devamı 2. sayfada)

İşçi Sınıfının PARTİ'NİN

Birlik Sorunu ve ROLÜ

İşçi Sınıfının birliği sorunu, demokratik toplumsal muhalefetin çekim gücü olması ve niteliğinin durmadan geliştirilmesi açısından hayati önem taşımaktadır. Çünkü, kapitalist toplumdaki tüm sömürülen ve baskı altına alınan kitlelerin tepkilerinin somürsüz toplum hedefine yöneltilmesi ancak işçi sınıfının kapitalist sömürü ve baskıya karşı mücadele hedefleri doğrultusunda artan oranlarda birleşmesiyle mümkündür.

İşçi sınıfı bu güce kendi somut koşullarında geliştireceği politik mücadelesiyle ulaşabilir. İşçi sınıfının bilimsel sosyalist Partisinin öncülüğünde ve onun çizdiği somürsüz topluma giden mücadele perspektifi ve belirlediği somut mücadele hedefleri, sendikal mücadeleden de amacı haline getirilerek işçi sınıfının birliği korunup geliştirilebilir.

İlerici sendikaların somürsüz toplum hedefini amaçlayan mücadele perspektifi, sendikaların tabanındaki üyelerin çeşitli politik ve ideolojik konularda olmalarını dışlamaz. İdeolojik ayrılıklar her ne olursa olsun, «Proletaryanın burjuvaziye karşı birleşik bir cephesinin kurulmasını ve burjuvazinin varlığını sürmesinde olanak tanıyan proletaryanın bölünmesine bir son vermen, ancak işçi kitlelerinin temel yaşamal talepleri için mücadele sırasında mümkün olduğu bilinmektedir.

İşçi sınıfının burjuvaziye karşı sınıf çıkarılmaya korunma ve geliştirme mücadelesinde temel esaslar birliğidir. İdeolojik ve politik ayrılıkların neden olduğu bölünme ve ayrılıkları ortadan kalkmaz.

İlerici sendikaların kapitalist sömürünün yaratıp sorunlarını hafifletilmesini yönelik mücadelesinde, tabanlarındaki her çeşit politik ve ideolojik görüşü savunan kişiler birliktir. Üyeler arasındaki politik ve ideolojik ayrılıklar sendikal mücadeleden sürdürülmesine engel olmaz.

Bu nedenle sendikaların ideolojik ve politik tercihlerine bakmaksızın üye tabanlarını genişletmek mücadelesini sürdürürler.

İşte bu iki temel özellik ilerici sendikaların titizlikle koruyup geliştirmesi zorunda oldukları iki ana temel ilkedir. Kısaca ilerici sendikalar, yığın ve sınıf örgütleridir.

Yığın ve sınıf sendikacılığının amaçladığı somürsüz toplum için mücadele perspektifini çizen, somut mücadele hedeflerini belirleyen ve bu mücadelenin militan öncülüğünü yapan işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisidir.

Yığın ve sınıf sendikacılığının somürsüz toplum için mücadelesinin lafta kalmaması, bu yolda işçi sınıfının yığınsal gücünü güçleştiren ve geçerli hedeflere yönetilebilmesi ve nihayet işçi sınıfının eylem birliğinin sağlanabilmesi ve sapmalara düşmeden yolunda yürüyebilmesi bu sendikal mücadele anlayışının en geniş kitlelerin bilimine kazanmasıyla mümkündür. Ve bu ancak bilimsel sosyalist partinin örgütsel ve yönlendirici gücüyle başarılabilir.

İşçi sınıfının bu iki örgütlenme ve çalışma alanı (sendikal ve politik mücadele) arasındaki bağı kuran, sendikal mücadeleyi politik mücadele ile uyumlu hale getiren, her türlü sendika tabanı ve daha sendikalaşmamış işçi yığınları içinde çalışarak işçi sınıfının eylem birliğini sağlayan işçi sınıfı partisindir militanlardır.

Parti, işçi sınıfı içindeki militanları eylem tüm toplumun somürden kurtuluşu için yurt ve dünya sorunlarına, tüzük ve programında belirttiği çözümlerini, bu mücadelenin taktik ve stratejik hedeflerini, durmaksızın açıklayarak, işçi sınıfının bilimsel sosyalist ideolojisini yapıp benimseterek işçilerin sınıf bilincini yükseltip geliştirmeye çalışır, eülkesinin yığınsal sendikasına üye olmayan, reformist sendikayı gerçek bir sınıfsal sendika örgütüne dönüştürmek için savmasını, sınıf mücadelesi temelinde sendika birliği için mücadele etmeye ...devrimci bir işçinin, ilk proleter görevini yerine getirmede kesin olarak ifade edilmiştir» anlayışından yola çıkan parti militanlarının fedakar, yaratıcı, bilinçli eylemleri olmaksızın, işçi sınıfının somürsüz toplum yolunda giderek yükselen eylem birliğinden bahsetmek hayaldir.

İlerici sendikaların yığın örgütü olma niteliği politik ve ideolojik görüş ayrılıklarında bakmaksızın tüm işçileri birleştirmesine, sınıf özelliği ise burjuvaziye karşı somürsüz toplumu gerçekleştirmeye amacına yönelik olarak, politik örgütte aynı mücadele hedefleri etrafında sağladığı uyumdan kaynaklanır. «Sınıf sendikacılığı anlayışını yürüten örgütlerin, işçileri yalnız güncel sa-

nif çıkarıları için değil, temelde işçi sınıfının kapitalist sömürden ... tam kurtuluşu amaçları için biraraya getirmeleri onların devrimci sendikalar olarak adlandırılmasının da yanığıdır.

«Hangi sınıfsal ya da ideolojik gelişme düzeyinde olursa olsun, bütün işçileri biraraya getiren ortak çıkarlar, sınıf çıkarlarıdır. Sendikaların işçileri kapitalistlere kar-

şı sınıf mücadelesi içinde birleştirerek... mücadelelerini, sınıf mücadelesi temelinde ortumlarını olarak birer sınıf örgütü haline getirmektedir.»

İlerici sendikaların bu sınıfsal niteliğyle, patronlar ya da patron örgütleriyle ve işçilerin ekonomik demokratik haklarını geliştirme mücadelesi sırasında burjuva sınıfları itidatları ve somut sorunları etrafında «Pazarlık»a oturma sızma yolları araması ve uzlaşması sınıf uzlaşmacısı oldukları anlamına gelmez.

Sendika tabanındaki işçi kitlelerinin farklı politik eğilimleri nedeniyle ilerici sendikalar siyasal partiler karşısındaki örgütsel bağımsızlıklarını da titizlikle korumak zorundadırlar. Bu nedenle sendikal hareketin birliği açısından sendika üyesi işçilerin politik görüşlerini serbestçe savunma hakları ve dolayısıyla demokratik tartışma ortamı da korunur.

Ancak, sendikal demokrasi ya da siyasal partilerden örgütsel bağımsızlık adına somürden kurtuluş için işçi sınıfının bilimsel sosyalist örgütünün yürüttüğü mücadeleyi hedefleri doğrultusunda örgütsel uyumun gözden kaçırılmaması da hayati önem taşımaktadır.

Bu iki yönün titizlikle korunması ilerici sendikal hareketin nicelik ve nitelik olarak gelişmesini temel koşullarından biridir. Yığın ve sınıf sendikacılığı anlayışının temelidir.

Sendikal mücadele içinde görülen iki sapa, sınıf uzlaşmacılığı ve anarko - sendikalizm yığın ve sınıf sendikacılığı anlayışının birtarafına fazla ağırlık verilmesi veya bir tarafına inkarı ile ortaya çıkar. Sendikaların siyasal partilerden örgütsel bağımsızlığı, işçi sınıfının somürsüz toplum için mücadele perspektifi içindeki hedeflerinden koparılması ve sadece günlük çıkarlarını savunucusu durumuna getirildiğinde (Çok bilineni deyimle ile partilerüstü sendikacılık) burjuvazinin politik çıkarlarına hizmet ettiği gibi günlük ekonomik çıkarlar için mücadeleyi de gerletir.

Diğer yandan yığınsal nitelik gözden yitirilirse sınıfsal nitelik tek belirleyici öge haline getirilmez sendika tabanı içinde bölünme, sendikamız yığınsal gücünü yitirmesi sonucuna doğurur.

Yığın ve sınıf sendikacılığı anlayışındaki sendikalar, üye sayılarını arttırdıkça,

toplum yaşamında giderek daha etkin bir güç haline gelirler. Bu sendikaların genel olarak burjuva iktidarlarına ve özel olarak da patronlara ve patron örgütlerine karşı yürüttüğü gerçekçi ve tutarlı eylemler, yönettikleri eleştiriler toplumu derinden etkiler. Bilimsel Sosyalist Partinin öncülüğünde ve gösterdiği hedefler doğrultusunda mücadele eden işçi sınıfının yığınsal gücü çeşitli toplum kesimlerinde, sömürülen öbür emeçli kitleleri de somürsüz toplum için mücadele hedefleri etrafında toplar. Kısaca, işçi sınıfı bu nitelikte yığınsal gücüyle demokratik toplumsal muhalefetin çekim ve yönlendirici merkezi haline gelir.

Böylesine yığınsal gücün sendikal eylemlerini yöneticilerinin düşücekleri hatalar da işçi sınıfının ve demokratik toplumsal muhalefetin gücünü zayıflatır. Burjuvazinin saldırılarına karşı sınıf mevzilerinde gedikler açar.

Bunlardan en önemlisi sendika içi demokrasiyi ortadan kaldıracak bir merkezileşmedir. Gidide madci imkanları ve kadroları büyüyen sendikalarda bu tür eğilimin boy atması, yönetim kadrolarındaki aristokratlaşma ile birlikte görülür.

Sendika yönetimi giderek sağa doğru kayarken, yönetim anti - demokratik yetkilerle donatılır. Sendika kongreleri işçiler, profesyonel kadroların sayıca oranı artar.

Sendikamız sınıf niteliğindeki yozlaşma olarak bu alanda görülen gerileme, sendika yönetiminin işçilerin ekonomik çıkarları için yaptıkları mücadelede de gerileme sonucuna kendiliğinden yaratır.

Bütün bunlar sonuçta, burjuvaziye karşı mücadele cephesindeki hedef şaşırılmaları ve işçi boş slogan çatışmaları yaratır.

Arni eğilimin bir diğer önemli yüzü de, sendika yönetiminin görece daha geri kadrolarına uyusması olarak bu atar.

Aristokratlaşan sendika üst yönetimi sendika tabanı içindeki daha geri politik çizgi ya da çizgilerle kucağıdır. Bu durumda işçi sınıfının yığınsal mücadele araçları içinde gerçek mücadele araç ve metodları fiilenler.

Bu suretle de burjuvazinin saldırılarına ilişkin elverişli ortam yaratılması ve sınıf güçlerini artırdığına bölünme sağlanmış olur.

«Sendikal hareket gidide işçi sınıfının face bir üst tabakanın tekeline sokuluyor-

du. Reformist sendikaların etki alanı daralır. İşçi hareketi başsızla sürüklenir.

«Bu gelişme tam karşı yönde tepkili de doğurur. Bazı reformist sendikalar, bu kez anarko - sendikalist uca savruldular.»

İŞÇİ SINIFININ BİRLİĞİ VE SENDİKAL ÖRGÜTLENME

Burada hemen belirtilmesi gereken en önemli nokta, işçi sınıfının birliğinin sadece yığınsal birlik olmadıdır. İşçi sınıfının birliği sendikaların sınıf niteliğinin titizlikle korunarak yığınsal gücünü arttırmadan doğan birliktir. Diğer yandan işçi sınıfının birliğinden kast edilen tek bir sendikamızın hatta tek bir konfederasyonun sınıf niteliğini koruyarak geliştirdiği yığınsal birlik te değildir.

Öncelikle işçi sınıfının, gidide yoklaşan kent ve kır emeçlerinin işçi sınıfı safına katılmasıyla durmadan büyüdüğü gözönüne alınrsa, bu kesimlerin politik ve ideolojik tutum ve görüşlerinin de işçi sınıfının en geniş kitleleri içinde durmadan yansıtıldığını görürüz. Diğer yandan çeşitli işkollarının niteliği, işçilerin çeşitli bilinç seviyeleri ve burjuvazinin ideolojik ve politik saldırılarının çarpıtma ve hedef şaşırılmaları da etkiler. İşçi sınıfı içindeki burjuvaziye karşı çeşitli burjuva politik görüşlerinin de kaynaşığı kolayca tespit edilebilir.

Ancak bütün bu bölünmelerin ötesinde üretim araçlarının özel mülkiyeti karşısında işçücünü satarak yaşayan tüm işçilerin (işçi sınıfının) bu temelde yutar objektif birliği vardır.

Yığın ve sınıf sendikacılığı anlayışı işte bu objektif birlik temelinde oturarak işçi sınıfının yığınsal birliğini sağlamaya çalışır. İşçi sınıfının eylemi ivedi taleplerle birlikte, ama onların ötesinde çok daha temel olan taleplere «Somürsüz Toplum» hedefine doğru yönlendirir.

«Birliğin varlık nedeni ve itici gücü eylemdir. Birliğin ilerlemesi, ancak onun savunmasını bizlerin, emeçlerini taleplerini savunmada doğru bir politika yürütülebilmesi, emeçlere sıkıca bağlı olmaması, sınıf iki-

partili, çark başak en iyi muhabir, en iyi dağıtımcısı ve en iyi okuyucusudur.

her işyerinde bir çalışma ekibi, her köyde bir çalışma ekibi

İşçine karşı sıkıca bir mücadele sürdürme-
zile ve bu mücadelede kitlelerin eylemle-
ri ve onların birlik iradesine dayanmamızla o-
lanaklı olabilir.-

Bütün bunlara rağmen, yığın ve sınıf
sendikacılığının bir süre için tüm kitlelerin
bir çatı altında toplanması yukarıda saydığımız
nedenlerden ötürü mümkün olmayabilir.

Geniş işçi yığınları bilinci düzeylerine
uygun düşen örgütlenmeler içinde bulunur-
lar.

Bazı İleri kapitalist ülkelerdeki işçi sin-
fınının çeşitli politik deneylerine, en geni-
ş kitleler içinde devrimci eylem mirasına,
sınıf ve kitle sendikacılığı anlayışının kök-
lü temelleri oturmuş olmasına rağmen bir-
çok örgüt çatısı altında toplanmış ol-
duğu görülmektedir.

Ancak gene bu ülkelerdeki işçi sınıfı
hareketinde görülür ö'dür ki: bir birden çok
örgütlenmenin getirdiği zorluklar aşılma-
ktır. İşçi sınıfının eylem birliği sağlanmakta-
dır. Çünkü -Birliğin varlık nedeni ve itici
güç eylemdir.- Sömürsüz toplum yolunda
somut hedefler etrafında konuşulmuş eylem.
Ne var ki, bu eylem birliği de kendiliğinden
gelişip gelişinceye değinir. İşçi sınıfının
eylem birliğinin önüne konulan çeşitli
ilgencilerin aşılması yığın ve sınıf sendika-
cılığı anlayışının gelişmesi ve geniş iş-
çilerin toplanabilmesi ile mümkün olma-
ktadır.

Eylem birliğinin sağlanması koşulları tek
bir örgüt çatısı altında yamadığı gibi müca-
dele aracıları da tek değildir. Çünkü işçi
sınıfının dayanışması; artırmak ve eylem
birliğini geliştirmek için başka mücadele ar-
açları da vardır. Genel grevin dışında, da-
yanışma ve sempati grevleri işçi sınıfının
eylem birliğini sağlayacak diğer mücadele
araçlarıdır. İşte bütün bunlardan dolayıdır
ki, işçi sınıfının birliğinde kast edilen iş-
çilerin eylem birliğidir.

Boyle net ve titiz bir anlayışla yürütü-
len sendikal örgütlenmeler yaratmadan, en
geniş işçi yığınlarına bu bilinci kazandırıl-
madan, çeşitli sendikaların örgütsel birlik
adına biraraya getirilmesi yolundaki çaba-
lar -Birlik bile değildir... işçileri daha da
parçalama, onları sosyalizmin yabancılaştır-
tırma yönünde örgütü bir çabadır.-

İŞÇİ SINIFININ BİRLİĞİ VE POLİTİK ÖRGÜT

İşçi sendikalarının sömürsüz toplum i-
çin mücadelesinde etkin sınıf örgütleri
haline gelmesi kendiliğinden olmuştur. Bi-
limsel sosyalist hareketin gelişmesi sendikal
örgütlerin de sınıf özünü geliştirmiştir.

Bilimsel sosyalist hareketin sınıf sendika-
cılığını geliştirmesinin ötesinde, daha geni-
ş örgütlenme düzeyindeki sendika tabanları-
nda ve hatta faşist sendika tabanlarında
çalışılmasa yolunda geliştirdiği tezler ve bu
yolda elde ettiği başarılar, işçi sınıfının eylem
birliğini sağlanmasında en temel etken
olmuştur.

Yığın ve sınıf sendikacılığının amaçla-
dığı sömürsüz toplum için mücadelesinin per-
spektifini çizilen, somut mücadele hedeflerini
belirleyen ve bu mücadelelerin militan öc-
lüğünü yapan işçi sınıfının bilimsel sosyalist
partisidir.

Yığın ve sınıf sendikacılığının sömür-
süz toplum için mücadelesinin lafta kalma-
ması, bu yolda işçi sınıfının yığınsal gücünü
gerçekçi ve geçerli hedeflere yöneltile-
bilmesi ve nihayet işçi sınıfının eylem bir-
liğini sağlanabilmesi ve sapmalarla düşme-
den yolunda yürüyebilmesi bu sendikal mü-
cadele anlayışının en geniş kitlelerin bilin-
cine kazınmasıyla mümkündür. Ve bu ancak
bilimsel sosyalist partinin örgütsel ve yönlendirici gücüyle başarılabilir.

İşçi sınıfının bu iki örgütlenme ve çalı-
şma alanı (sendikal ve politik mücadele)
arasındaki bağı kuran, sendikal mücadele-
yi politik mücadele ile uyumlu hale getiren,
her türlü sendika tabanı ve daha sendika-
laşmamış işçi yığınları içinde çalışarak iş-
çi sınıfının eylem birliğini sağlayan işçi sin-
fı partisinin militanlarıdır.

Parti, işçi sınıfı içindeki militanların eyle-
me tüm toplumun sömüründen kurtuluşu için
yurt ve dünya sorunlarına tüzük ve program-
dama getirdiği çözümlerini, bu mücadele-
nin taktik ve stratejik hedeflerini, durmaksızın açıklayarak, işçi sınıfının bi-
limsel sosyalist ideolojisini yayıp benmesini iş-
çi kitlelerinin sınıf bilincini yükseltip geliştire-
meye çalışır, ülkesinin yığınsal sendikası-
na üye olmayan, reformist sendikayı gerek
bir sınıfsal sendika örgütüne dönüştürmek
için savsamyı, sınıf mücadelesinde temelini-
de sendika birliği için mücadele etmeyin...
devrimci bir işçinin, ilk proleter görevini
yerine getirmede kesin olarak ifade edil-
melidir.- anlayışından yola çıkarak parti mil-
litanlarının fedakâr, yaratıcı, bilinci eylem-
leri olmaksızın, işçi sınıfının sömürsüz to-
plum yolunda giderek yükselen eylem birli-
ğinden habesmetk hayalidir.

İlerici sendikal mücadelenin sömürsüz
toplum ufkü, işçi sınıfının bilimsel sosyalist
partisinin köyünde mücadele hedeflerinin
dışında bulunmaz. Parti militanları, geni-
ş işçi yığınları içinde bu sömürsüz to-
plum ufkünü somut mücadele hedeflerini ve
bilimsel dünya görüşü olan ideolojisini
yayarak, ilerici sendikal hareketi tutarlı ve
geçerli mücadele çizgisine oturtarak geliştire-
bilir. İşçi sınıfının eylem birliğini parti
militanları eylem ve partinin köyünde müca-
dele hedefleri doğrultusunda geliştirir ve
yüceltir.

İşte bu tutum ve anlayışla en geniş iş-
çi yığınları içinde çalışmalarımızı yoğunlaştı-
rmak, ilerici sendikal hareketi gerçekçi ve
tutarlı çizgiye oturtmak, öbür sendika ta-
banlarında etkin çalışmalarımızı sürdürerek
yığın ve sınıf sendikacılığı anlayışını yay-
mak işçi sınıfının eylem birliğini sağlama
yolunda başta gelen görevlerimizden biri-
dir.

Not: Metin içinde parantez içinde geçen
bütün alıntılar Yurt ve Dünya dergisinin 3.
sayısında yer alan «İŞÇİ HAREKETİ VE SIN-
F SENDİKACILIĞI» başlıklı yazıdan alın-
mıştır.

BURJUVA BASININ -GÜCÜ- VE GÜCSÜZLÜĞÜ

Burjuva basın yalnızca -haber- elde e-
debilmek için büyük paralar dökersek bin-
lerce muhabir çalıştırmakta, haber ajansla-
rına her ay yüz binler ödeyerek haber -sat-
ılmaktadır.- Böylece, kamu oyunu ken-
di ideolojisi doğrultusunda oluşturmakta ve
kitleleri yoğun bir şartlanma içine sokmak
için ihtiyaç duyduğu ve son derece bilinci
ve sistemli biçimde işlediği, çarpıtığı, dile-
diğine yorulmadığı bir malzemeye sahip
olmaktadır.

Hele bütün bunlara bir de burjuvazinin
beyin yıkayıcı eğitiminin, yozlaştırıcı -sana-
tî- ve «kültür» ürünlerinin yaratıcı tah-
ribatına da eklendiği göz önünde tutulursa,
kırılması gereken ideolojik kuşatma ve bas-
kın yoğunluğu açığa ortaya çıkmaktadır.

Durum böyle iken, Partimiz görüşlerini,
dilekleri karşısındaki tavırını kitlelere duyur-
mak, kitleleri sosyalizm yönünde bilincin-
dirlemek için çok sınırlı olanaklara sahiptir.
Parti yayınlarının toplanı, tır, foto roman-
dan günlük gazeteye, TRT'ye, çocuk der-
gininden, sanayi odası bülteneine uzanan son
derece çeşitli ve profesyonelleşmiş burjuva
basının milyonları bulan tirajı ve yaygınlı-
ğına karşılığında, olmasa gerekenden çok
gerçekten çok altındadır.

Ama burjuva basının bir de büyük aç-
mazı vardır. Bu açmaz sınıfsaldır. Güçsüz-
lüğüdür temel budur. Bu açmaz, kitlelere
sırızca -etmeye çalıştığı ideolojinin tüken-
mişliğinden, yozlaşmış olduğundan, Türk ay-
dınlarının, anlayışlarının -halktan kopmuş-
-olması, onun sorunlarıyla ilgileniyor görün-
me çabalarının temelinde bu tükenmişlik ve
gerilik, -tutunabilme çabası- yansımaktadır.

Oysa, yeminin, en iyi ve en güzelin, en
doğrunun temsilcisi, günümüzde işçi sınıfı
ve onun ideolojisidir. Ancak işçi sınıfının
bilimsel sosyalist dünya görüşünden kay-
naktan, ancak bu görüşe dayanarak ürün-
ler, sağlar, kalıcı, ayakları yer basan bir
niteliğe, toplumu ileriyeye doğru götürmenin
dinamizmine sahiptirler. İşte, bugün burju-
va basınıyla karşılaştırıldığında boyutları
küçük olan, ama sonuz bir gelişme potan-
siyeline sahip Parti basınıızın en büyük
avantajı budur. Avantajımız, üstünlüğümüz,
bilimsel sosyalist ideolojimizin burjuva ide-
olojisi karşısındaki çok boyutlu üstünlüğün-
den kaynaklanmaktadır.

PARTİ ÖRGÜTÜ - PARTİ BASINININ GÖZÜ KULAGI

Başlatırken burjuva basınının haber ola-
nklarının bolluğundan söz edildi. Bunun
karşısında, Parti basınıının temel beslenme
kaynağı ne olmalıdır?

Bu kaynak, Parti örgütünün sağlayacağı,
belgeleyeceği haberler, yorumlar, ara-
ştırmalarıdır. Bunu hepimiz bilmekteyiz. Bu-
rada bir avantajımız daha ortaya çıkar.
Çünkü, bir kitle hareketinde, bir yöresel o-

lay içinde yer alan bir partili, sorunların
içinde yaşayan bir partili, bunlara haber ha-
line getireceği zaman, hiç de olayı dışarı-
dan izlemeyi, yaşamaması bir profesyonel mu-
habir mantığıyla yaklaşmaz. O hem olayın
içindedir, hem de bilimsel sosyalizmin ide-
olojisiyle donanmıştır, ve olayı derinlesemi-
ne kavrayabilen, sınıfsal özünü yakalayabilen
ve yorumlama becerisine sahiptir. İkinci
üstünlüğümüz, partililerin bu niteliğinden
kaynaklanmaktadır.

Bir diğeri ise, örgütülüğümüzün sağla-
dığı üstünlüktür. Bugün, ülkenin dört bir
yanında, sanayi bölgelerinin geçekünde mahallelerinden,
orman köylerine, her yerde
Partinin örgüt birimleri greze başlandı.
Bu, Partinin binlerce göze, binlerce kulaga
sahip olması, çok çeşitli ve karmaşık bir çok
alanın aynı anda içinde yaşaması, bunları
izleyebilmesi demektir.

Parti basınıının ihtiyaç duyduğu bu kay-
naca sağlanması ve sözü ettiğimiz üst-
ünlüklerimizden alabildiğince yararlanıl-
ması için, her partili, Parti yayınlarının bir
muhabiri gibi davranmalıdır. Bu ilke tam
anlamıyla yaşama geçirilmesi Parti basınıın
selimesi, niteliğinin daha güçlenmesi, can-
lanmasa sürat kazandır, yeni olanakları doğ-
ur. Bu nedenle, Parti örgütleri yasadıkları
çizdikleri olay ve gelişmeleri düzenli bir
biçimde haber haline getirmek, belgelemek,
yorumlamak ve üst kademelelere aktarmak
konusunda belirli bir ilerleme kavuşmak,
var olan olanakları daha da genişletmek
durumundadırlar. Burjuva basını karşısın-
daki nicez yazılışın aşılması, bilimsel sosia-
list dünya görüşümüzün bu alanda bize
sağladığı nesnel avantajların gerektirdiği gibi
değerlendirilmesi ancak böylece mümkün o-
lacaktır.

NE YAPILMALI?

Surası açık ki, her Parti üyesinin aynı
zamanda bir muhabir gibi çalışmasını sağ-
lanması, bugünden itibaren gerçekleştirilmeli.
Bu, belli bir iş örgütlenmesi, belli bir deney-
ve teknik yararlanma da gerektirir. Bunların
oluşması da, deneyeyle zorlanılan, planlı
ve sistemli bir biçimde yönlendirilen bir sü-
reci sonucunda olur.

Bu konuda, örgütlenme, eğitim, propa-
ganda ve diğer parti çalışmalarına aynı dü-
zyede önem verilir ve üzerine ciddiyeleti ge-
dilirse, kısa sürede daha yoğun bir ilerlik

Daha güçlü ve zengin bir parti basını için

kazanılacağı açıktır. Bu da, yalnızca -yayın
sorunumu ve muhabirlerin kişisel çabası ve
katkılarına değil, her kademedeki kurulla-
rımla ilgili bizzat elde alıp planlamaları, denet-
lemeleriyle mümkün olacaktır.

Bu konuda, il ve ilçelerde -yayın so-
rumlusu ve muhabirlerin- esas olarak, var
olan parti yayınlarının dağıtımını ve hesap-
larının tutulmasını yönetme ve denetleme-
ye sınırlı kalan durumlarının aşılması gere-
kior. Bu arkadaşlarımız, temel görevlerin-
den biri olan aşağıdan yukarıya haber akışı
örgütlenme görevini daha aktif bir biçim-
de elde etmek durumundadırlar. Bu konu-
da, bağlı oldukları kurullar gerekli dü-
zenleme ve denetimi sağlamalıdır.

Bu alanda yapılacak işlerin başında, üye
ve aday üyelerin, ekiplelerin bu konuya has-
sas bir biçimde eğilmelerinin sağlanması
gelmelidir. Bu, çok önemli ve temel bir
faaliyet alanıdır.

Bundan sonra bir diğer konu da, yerel
örgütlerde basın yayın organlarında çalış-
makta olan Parti üyelerinin belli bir biçim-
de çalışmasını içine sokulmalarıdır. Bu ar-
kadaşlarımızın iş gereği kurdukları ilişkile-
rin, ulaştırıcı kaynakları ve sahip olduk-
ları teknik bilgilerin planlı bir biçimde de-
ğerlendirilmesi yararlı olacaktır.

Ayrıca, yerel basınıla ilişkiler kurula-
ması, kişisel dostluk düzeyinde de olsa belli il-
şkiler kurulması gerekir. Bu ilişkiler, aktif
bir biçimde sürdürülürse, Parti basınıına
aktarılabilecek malzemenin sağlanması müm-
kün olur.

Haber elde etme bakımından olanakları
bol olan işlerde çalışan, örneğin kitle or-
ganlarında, yerel idarelerde vb. görev yapan
arkadaşların da haber hazırlama, yazma
konusunda belli bir alışkanlık ve girişken-
lik kazanmaları teşvik edilir, bu yönde u-
yarılar ve gerekirse eğitim yapılabilir, on-
lara yardımcı olunabilir.

İşçi yayını sorulmuşu arkadaşlarımız, İler
düzeyinde, gerektiğinde üst kurullardan
yardımcı arkadaşlara da baş vurularak tek-
nik konularda belli eğitimlere tabi tutula-
bilir. Raporaj yapmaktan, bir olayı yazı-
ya yorumlayabilen becerisinin kazanıl-
masına, iyi fotoğraf çekmekten, girişken ve
canlı olmaya kadar birçok konu belli bir e-
ğitim ve deney sonucunda gerçekleştirilecektir.

Önemli bir konu da, haber akışında
sürati sağlamaktır. Örneğin, bir haberin, bir
fotoğrafın Parti yayınlarına güncelliğini yi-

tirmeden ulaşmasını sağlanması, en az el-
de edilmesi ve hazırlanması kadar önemli-
dir. Bu nedenle, ilerideki yayını sorulmuşu
arkadaşların işçi örgütleriyle direkt ilişki-
leri kurulmalı, tüm il çevresinde çalışan ola-
yılar izlemeleri, ilçelerdeki çeşitli nedenlerle
görülenler kaçabilecek olaylar ve haber ni-
teliginde gelişmeler konusunda onlara ha-
biriştirme yapılmaları gerekmektedir. Örneğin,
her il Haberalma, Propaganda ve Basın
Bürosu'nda, bölgedeki kitle hareketleri,
örgütleri, önemli olaylar izlenmeli, bunların
bir çizelgesi tutulmalı ve bu olayların ha-
ber ve yorum haline getirilmesi için, il ka-
demesi tarafından işlere gerez verilmeli-
dir. Fotoğraf makinası, fotoğrafın basıma-
ması, teyp daktilo vb. gibi teknik gereçler
merkezi bir biçimde sağlanıp, belli bir iş-
çiler arası kolektif kullanımına yoluna gidilme-
lidir. Üstelik, verilen görevin yerine getiril-
mesinin denetlenmesi ve buna yardımcı o-
lunması da, başta başına bir eğitim olacak-
tır.

Parti basınıına haber akışının temelini, çalı-
şma ekiplelerinin eylemine bağlanmalıdır.
Tabii ki en sağlıklı yapı olgusunu oluşturur
sını olan budur. Ancak başlanacağı deney
ekstikliği, teknik yetersizlik, çekingenlik vb.
gibi bazı etkenlerle nedeniyle bu işlejin pek
düzenli olmayabilir. Bu durumda bu etken-
lerin aşılması sağlanmaya çalışılacak, bir
yandan da işçi örgütlerinde bu konuda ye-
tenekli arkadaşların kişisel çalışmalarının
teşvik edilmesi ve yönlendirilmesi de ge-
reklili olacaktır.

PARTİ BASINI, PARTİ ÖRGÜTLEMESİNİN HEM ARACI, HEM DE SONUCUDUR

PARTİ BASINI için haber toplama, en
başta yaratıcılık ve girişkenlik ve örgütleyicilik
önem kazanmaktadır. Kitlelerde daha sıkı
bağlar kuruldukdça, haber kaynakları genişler,
yeni olanaklar doğar. Burada, Parti
basını ile örgütlenme arasındaki bütün-
lük ortaya çıkmaktadır. Kitlelerin güncel,
somut yaşamının içinde yer alan sorunların
çözümüne önenen ve kitleleri sosyalizm doğ-
rultusunda siyasi gereksinimleri karşılayacak
eğitilmiş Parti basını, aynı zamanda kitlelerin
örgütlenmesinin, Parti görüşleri etrafında
birleşmesinin, Partinin işçi sayısının arttırıl-
masını aktif bir araçtır. Emekçi iş-
çilerin taleplerini dile getiren, onlarla iş-
çilerden öğrenen, onları eğiten bir Parti ba-
sını da, elbetteki kitlelere kaynaşmış, kitle-
leri yönlendiren Parti örgütlerinin katkıları
oluşur, beslenir.

DAHA YAYIN VE GÜÇLÜ BİR ÖRGÜTLENME, DAHA ETKİN BİR PROPAGANDA İÇİN GÜÇLÜ VE ZENGİN BİR PARTİ BASINI

DAHA GÜÇLÜ VE ZENGİN BİR PARTİ
BASINI İÇİN, AŞAĞIDAN YUKARI YÖ-
NÜN, SÜRATLI VE NİTELİĞİ GİDEREK
YÜKSELEN BİR HABER AKIŞI VE BUNU
SALAKAM İÇİN DE KİTİLELERLE SIKIÇAK
BAĞLAR KURMAK.

GÖREVLERDEN BİRİSİ DE BU, BAŞA-
RACAGIZ DA!

ğını açığa vurmaktadır. Sanayi sermayesi- ninin 1970 öncesinden beri tarımdan, bankacılıktan, dış ticaretten sanayie fon aktarmış istediği bilinmektedir. Programda, yuvarlak sözlerle dile getirilmekle beraber tarımda verimliliği (ve adaletli toprak dağılımını) sağlayacak bir toprak reformu; kredilerin -geniş ölçüde, sanayi, tarım ve havaycılık- alanlarına yönlendirilmesi; -özel bankacılık üzerinde kamu denetiminin etkinleştirilmesi- ve devlet bankacılığının sanayinin gelişmesine hız katması; tefeciliği ve -gereklessiz araçlığı- ortadan kaldıracak bir bankacılık düzeni kurulması; -devlet sektörünün, özel sektörün ve halk sektörünün ortaklaşa yararlanabilecekları bir dış ticaret kurumunun oluşturulması; hızlı sanayileşme için teknik eleman yetiştirilmesi, meslek ve teknik öğretiminin hızla geliştirilmesi öngörülmektedir. Bunlar büyük sanayici kesimin isteklerini cevaplayan önlemlerdir. Bir yerde geçen -tekelcilik eğilimleri önlenirken- deyimli ve halk sektörü ile köy kentten söz edilmesi sanayici kesiminin hoşlanmayacağı hususlar gibi görünse de, CHP kendisinin büsbütün inkar edecek duruma düşmemek için bu kadarını söylemek zorundaydı. Kaldı ki, bu sözlerden ciddi bir sonuç çıkmayacağını sanayiciler de bilmektedirler.

İ — Programda, dış politika, Kıbrıs, AET ile ilişkiler, bölgede barışın sağlanması ve korunması hususları olabildiğince yuvarlak ifade ve deyimlerle ortaya konmaktadır. Ulusal bağımsızlık konusunda çelişkilidir.

Emperyalizmin ve yerli büyük sermaye ile etkili çevrelerin CHP hükümetinden dış politikada çözümünü beledikleri baş soru Kıbrıs'dır. Çünkü ambargonun kalkması, askeri yardımın sağlanması, dış kredilerin verilmesi, döviz darlığının çözümü, AET ile ilişkilerin buzdolabından çıkarılması Kıbrıs sorununun çözümüne bağlanmıştır. Oysa hükümet programı bu konuda, -iki bölge- li bağımsız ve bağlantısız bir federal çözümü gerçekleştirmek üzere çaba gösterilmesi gerektiğine inanmaktadır- demekten öteye birşey söylememektedir.

AET ile ilişkiler konusunda da program, bu ilişkilerin -ülkemiz ve ekonomimiz yararına işlemesi biçiminde yeniden düzenlenmesi kanısında- olduğunu belirttikten sonra, asıl yapılması gereken işin, AET'ye girmek, ama orada ezilmemek ve bağımsızlığı koruyabilmek için ekonominin güçlü bir yapıya kavuşturulması olduğunu ileri sürmektedir.

Hükümet programının milli savunma politikasında ve dış politikada uluslararası yumuşamaya ve dünya barışının güçlenmesine katkıda bulunmayı, -ittifaklara olan katkısının bölge ülkeleri için bir kuşku ve güvensizlik etkeni olmamasına sürekliliği özen-göstermeyi, -bölge ülkeleriyle ve gelişme sürecindeki ülkelerle yakın ilişkiler, işbirliği ve dayanışma- kurmayı öngörmesi olumludur. CHP'nin Nato'ya, Cento'ya ve emperyalist dünyanın diğer anlaşma ve örgütlerine karşı olmadığı bilinmektedir. Ama Nato'da kalmayı öngörse dahi, ulusal bağımsızlıktan yana olduğunu vurguladığına göre, Türkiye toprakları üzerindeki yabancı askeri üslerden ve -dinleme tesisleri-nden, -ortak savunma anlaşması- diye adlandırılan ve ABD kongresinden geçmesi beklenen ikili anlaşmadan tek söz etmemesi anlamlı ve önemli bir çelişkilidir.

PROGRAM, CHP'YE OY VEREN KİTİLELERİN DESTEĞİ YERİNE SERMAYENİN SORUNLARINI ÇÖZEBİLME YETENEĞİNE DAYANMAYI ÖNGÖRMEKTEDİR.

Başta da belirtildiği ve yukardaki kısa incelemenin açıkça gösterdiği üzere CHP'nin hükümet programı, CHP'nin kendisine oy veren kitlelerin desteği yerine, sermayenin sorunlarını çözebilme yeteneğine dayanma eğiliminde olduğunu göstermektedir. Böyle bir eğilim, güven oyu alırsa, CHP'ye oy veren kitlelerin oy vermedikleri ve vermeyecekleri politikalarla karşılaşacağı anlamına gelmektedir.

Program, Türkiye'nin büyük bir derinlik kazanmış olan ekonomik ve toplumsal sorunlarını yalnızca MC hükümetinin başarısızlığına bağlayarak birikmiş ekonomik ve toplumsal sorunlara ilerici ekonomik önlemlerden ve kitlelerin desteginden bağımsız çözümler peşinde olduğunu ortaya koymaktadır. Oysa ekonomik sorunlara ekonomi dışından çözüm, ancak ezilen kitleleri, şu ya da bu biçimde baskı altına alarak sağlanabilir.

Böyle bir programın çerçevesinde, Türkiye'deki politik bunalıma bir çözüm getirilmesi dahi olanaklı görünmemektedir. Çünkü böyle bir programla gerici, faşist güçlerin saldırıları önlenemez. Hele bugünkü hassas dengeyi koruyabilmek kaygısı ve gerekçesiyle demokrasinin genişletilmesi, düşünce ve örgütlenme özgürlüklerinin eksiksiz olarak sağlanması gibi hedeflerden vazgeçilmesi, demokrasiyi gerici güçlerin karşısında zayıflatmaktan başka anlamı ge-lemmez.

ÇIKIŞ YOLU DEMOKRATİK TOPLUMSAL MUHALEFETİN ÖRGÜTLENDİRİLİP ÇÜC-LENDİRİLMESİNDEN VE ÜLKE POLİTİKASINA GİDEREK DAHA YOĞUN BİÇİMDE AĞIRLIĞINI KOYMASINDAN GEÇMEKTE-DİR.

Sonuç olarak, CHP'nin hükümet programı, CHP hükümetinin faşizminin geriletil-

mesi ve demokrasinin genişletilmesi yönünde bazı önlemler alınabilmesi için yürütülecek demokratik kitleleşme mücadelesinin çok daha güçlü olması gerektiğini ortaya koymaktadır. Diğer bir deyişle, eskiden beri belirttiğimiz üzere, tutarlı demokratik güçlerin, demokrasinin geleceğini CHP'ye emanet etmek yerine, CHP'nin politikasını tutarlı demokratik bir çizimde tutabilmesi için onun üzerinde ağırlığı daha yoğun biçimde du-yurması zorunluluğu vardır.

Seçim sonuçlarına ilişkin Merkez Yönetim Kurulu Bildiriminde belirtildiği üzere -Partimiz, işçi sınıfı ve halk kitlelerinin hayat düzeylerini yükseltmek, demokratik hak ve özgürlükleri koruyup geliştirmek, devlet kadrolarından faşist unsurları tasfiye etmek doğrultusunda yürütülecek mücadelede bugüne kadar olduğu gibi işçi sınıfının sözcüsü olarak bu yolda yapılacak her girişimin ısrarlı takipçisi ve destekçisi olacaktır. Demokratik kanadın sahip olduğu kitleleşme desteğini genişletilebilmesi ve bugünkü hassas dengeyi demokratik kanat lehine değiştirilebilmesi, ancak bu yöndeki girişimlerin başarıya ulaşmasına ve ileri adımlar atılmasına bağlıdır. Partimiz geniş yığınların umut kırıklığına uğratılması ve bu ortamın faşizm teripleri için bir basamak yapılmasına yönelik oyun ve hareketlere karşı işçi sınıfımızı ve emekçi kitleleri uyarma ve örgütlemenin arın öneminin de bilincindedir ve bu bağlamda çalışmalarını sürdürmeye kararlıdır.

Emperyalizm ve büyük burjuvazi her-ğün daha daralan bir alanda, yeni yeni o-yunlarla varolan düzeni sürdürme telaşı içine girmiştirler. Sömürücü güçleri gerilet-mesi ve giderek sömürüyü kaldırma mücadelesinin öncülüğünü yapan, izledigi politi-kayla, sonuç hedefleriyle öteki ilerici, demokrat güçlere örnek olan Türkiye İşçi Partisi mücadelesinin bugünkü aşamasında üle-rine düzen görevleri de başarmasını bile-çektir.

Yurt ve Dünya

BAĞIMSIZLIK DEMOKRASİ SOSYALİZM SORUNLARI

4. SAYI

Seçimler, Yeni Durum, Görevlerimiz O. SİLİER • Genel Olarak Birlik Sorunu Y. ÇİZMECİ • Toprak Reformu Sorunu ve Urfa Uygulaması N. SİYAHKAN-H. SAİT • Politik Güçlerin En Dina miği O. PATO, J. VİTORIANO • İşçi Sınıfı Partisi ve Devrimci Eylem A. SOBOLEV • «Sayılarla Türkiye» • «Sosyalist Ülkelerde Kooperatifçilik Üzerine» N. DİNÇER • «Yeni Devrim Teorileri nin Eleştirisi» N. KOCABİYYİKOĞLU • Günümüzde Tekelci Kapitalizm M. ÖZKAN •

iki ayda bir çıkar
fiyatı 15 TL yıllık abone 75 TL
Nuru Ziya Sok. 17/3 Tünel-İSTANBUL

